

Turun kaupunkitutkimusohjelman ohjausryhmä

Aika 17.9.2020 klo 14.00–15.30
Paikka Zoom: <https://utu.zoom.us/j/68734843038>

Meeting ID: 687 3484 3038
Passcode ("Fibonage"): 124816
One tap mobile
+358341092129,,68734843038# Finland
+358942451488,,68734843038# Finland

Dial by your location
+358 3 4109 2129 Finland
+358 9 4245 1488 Finland
+358 9 7252 2471 Finland

Kutsutut

Arve Minna, kaupunginjohtaja, Turun kaupunki
Kola Jukka, rehtori, Turun yliopisto
Von Wright Moira, rehtori, Åbo Akademi
Birktedt Riitta, hankejohtaja, Turun kaupunki
Hintsanen Timo, kaupunkisuunnittelujohtaja, Turun kaupunki
Joas Marko, dekaani, professori (julkishallinto), Åbo Akademi
Kontio Mari, projektipäällikkö, Turun kaupunki
Rannila Päivi, yliopistonlehtori (maantiede), Turun yliopisto
Ritakallio Veli-Matti, professori (sosiaalipolitiikka), Turun yliopisto
Sartes Minna, toimialajohtaja, Turun kaupunki
Savila Rami, strategia- ja kehittämisjohtaja, Turun kaupunki
Vainio-Korhonen Kirsi, professori (Suomen historia), Turun yliopisto
Ruoppila Sampo, tutkimusjohtaja (kaupunkitutkimus), Turun yliopisto, esittelijä
Kaisti Anssi, erityisasiantuntija, Turun kaupunki, sihteeri

Asiat

1. AVAUS JA UUDEN OHJAUSRYHMÄN ESITTÄYTYMINEN

Ehdotus: Esittäytymiskierros, todetaan läsnäolijat.

Läsnä: Kaikki

2. PUHEENJOHTAJAN JA VARAPUHEENJOHTAJAN VALINTA

Ohjausryhmä valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Päätös: Ohjausryhmä päätti, että puheenjohtajuus on tällä viisivuotiskaudella vuosittain kiertävä. Vuonna 2020 ohjausryhmän puheenjohtajana toimii Turun kaupunginjohtaja Minna Arve ja varapuheenjohtajana Åbo Akademin rehtori Moira Von Wright. Ensi vuonna Von Wright on puheenjohtaja ja Turun yliopiston rehtori Jukka Kola varapuheenjohtaja, mikä jälkeen kierto jatkuu samaan tapaan.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Jukka Kola.

3. KAUPUNKITUTKIMUSOHJELMAN NYKYTILA

Tutkimusjohtaja luo katsauksen Turun kaupunkitutkimusohjelman nykytilanteeseen ja erityisyyteen kansallisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta.

Ohjelmaan on vakiintunut toimintamalli, jossa keskeisenä rahoituksen jakamisen muotona toimivat joka syksyiset tutkimusrahoituskilpailut. Niitä täydentävät kestoiltaan ja volyymiltään suppeammat ”täsmätutkimukset”, jotka hankkeistetaan kaupungin ajankoh- taisten tarpeiden mukaisesti. Lisäksi ohjelma avaa ovia (ja voi täydennysrahoittaa ”laa- jennuksia”) ulkoisesti rahoitettuihin hankkeisiin (esim. STN, EU-rahoitukset). Ohjelmas- sa, varsinkin kilpailuissa, suositaan poikkitieteellisiä hankkeita ja lähestymistapoja. Ra- hoituksen saa vuosittain kilpailuista 4-5 hanketta, jotka toteutuvat pääosin seuraavan kahden vuoden kuluessa, ja keskimäärin 3 täsmätutkimusta, joiden kesto on 3-12 kk. Näin ollen ohjelmassa on käynnissä noin 15 tutkimushanketta koko ajan (Liite 1). Näi- den hankkeiden toteuttaminen ja vuorovaikutteisuus, erityisesti ohjausryhmätyöskente- lyn kautta, on keskeinen osa ohjelman arkipäiväistä toimintaa.

Kaupunki-yliopisto –yhteistyötä, mukaan lukien tutkimusyhteistyö, harjoitetaan maail- malla laajasti. Yhteiset tutkimusohjelmat ovat harvinaisempi yhteistyömuoto. Jos niitä on, ne kohdistuvat yleensä vain tietyille aihealueille. Laaja-alaiset kaupunkitutkimusoh- jelmat ovat suomalainen erikoisuus. Turun kaupunkitutkimusohjelma on paikkansa va- kiinnuttanut, kotimaassa tunnettu ja tunnustettu toimintamalli. Sen erityisyyksiä ovat tut- kimusjohtajan yhteishenkilö-rooli (knowledge broker -asema), toimivat yhteydet ja pro- sessit kaupungin hallinnon kanssa, mukaan lukien innostunut sitoutuminen tutkimusyh- teistyöhön sen kaikissa vaiheissa ja pyrkimys tulosten hyödyntämiseen. Temaattisen laaja-alaisuuden ohella erityisyytenä voi pitää myös ohjelman de facto laajahkoa katta- vuutta tieteenalojen piirissä, vaikka kaupunkitutkimuksessa perinteisesti vahvemmat alat korostuvatkin (Liite 2).

- Liite 1. Käynnissä olevat tutkimushankkeet ja viime vuosien täsmätutkimukset sekä niiden oh- jausryhmät tai yhdyshenkilöt
- Liite 2. Kaupunkitutkimusohjelman tieteellinen kattavuus
- Ehdotus: Reflektioiva keskustelu, sisältäen mahdollisia laiveita tulevaisuuden suuntimia.
- Päätös: Todettiin, että ollaan tyytyväisiä ohjelman nykytilaan ja sen toteuttamiseen, eikä tarvetta suurille linjamuutoksille ole.

Keskusteluissa todettiin mm. että Turussa on omanlainen ja toimiva konsepti, myös Eu- roopan tasolla. Erityistä sille on laaja-alaisuus ja poikkitieteellisyys sekä tiivis tiedemaailma-kaupunki –yhteistyö, mikä on todettu myös ohjelmasta tehdyssä arvioinnissa. Laa- jempien ja suppeampien hankkeiden yhdistelmään sekä hankkeiden nykyiseen mää- rään ollaan tyytyväisiä. Toiminnan kehittäminen on jatkuva prosessi.

4. KORONA-AJAN VAIKUTUKSET OHJELMAN TOTEUTTAMISEEN

Korona-aika on vaikuttanut ohjelman toimintaan toistaiseksi verrattain vähän, joskin tie- tyissä tutkimushankkeissa se on vaikeuttanut aineistonkeruuta. Hankkeiden ohjausryh- mätyöskentely siirtyi verkkoon muiden kokousten tavoin. Ohjelman sarjoissa julkaistiin keväällä neljä tutkimuskatsausta, yksi tutkimusraportti ja yksi podcast. Tutkimusraportin

verkkojulkistus Zoomissa keräsi 160 osallistujaa. Myös uuden luova kehittäminen, esimerkiksi täsmätutkimusten speksaus, on pakon edessä siirtynyt hiljalleen sähköisiin kokouksiin. Tutkimusjohtajalle kevään jakso ehti tuoda hieman enemmän aikaa tutkimuksen tekemiseen. Ohjausryhmän kokous siirtyi, koska toiveissa oli päästä kokoontumaan fyysisesti.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Todettiin, että korona-aika on vaikuttanut vain vähän ohjelman toteuttamiseen. On opittu uusia toimintatapoja ja on sopeuduttu hyvin esim. etätöihin. Todettiin myös, että poikkeusaika tulee tavalla tai toisella kestämaan vielä pitkään.

5. KAUPUNKITUTKIMUSOHJELMAN HANKERAHOITUSKILPAILU 2020

Ohjelma on järjestänyt tutkimushakukilpailun vuosittain. Rahoitusmuodoksi on tietoisesti valikoitunut 2010-luvun puolivälin jälkeen kahden vuoden tutkimushankkeet, joita vetävät professorit tai muut kokeneet tutkijat. Hauissa on edellytetty monitieteistä lähestymistapaa tai vähintään vahvasti kehoitettu siihen.

Kysymykset kuuluvat:

- 1) toteutetaanko haku vuonna 2020,
- 2) määritelläänkö erityisiä teemoja vai riittävätkö tutkimusohjelman teemat, ja
- 3) miten jaetaan rahoitusvastuu?

Rahoitusehtojen sorvaamisesta keskusteltiin syksyllä 2019, huomioiden myös muiden yliopistojen kuin Turun yliopiston ja Åbo Akademin osallistuminen tutkimusten toteuttamiseen, mutta yksinkertaisuuden nimissä päätettiin hoitaa haku varsinaissuomalaisella rahoituksella.

Viime vuonna hakuteemoina olivat koko ohjelman teemat, pois lukien YH-säätiön rahoittama hanke, joka kohdistettiin asumistutkimukseen ilman tarkempaa määrittelyä. Aiemmat haut toteutettiin pääsääntöisesti määrittelemällä niihin täsmällisemmät, mutta kuitenkin riittävän laveat hakuteemat. Vuonna 2018 kokeiltiin jo ”vapaa aiheen slottia”, mistä kertyneet hyvät kokemukset johtivat viime vuoden teemattomuuden valintaan.

Vuosina 2019 ja 2018 rahoitus jakautui siten, että Turun kaupunki panosti 250.000€, TY 100.000€, ÅA 100.000€ ja YH-säätiö 150.000€. Hankkeista maksetaan toteuttavien tutkijoiden (pl. hankkeen vetäjät) palkat todellisilla sivukululla ja 18 prosentin yleiskustannuslisällä plus nimetyt tutkimuskulut. YH-säätiö on sitoutunut saman osuuden rahoittamiseen myös tänä vuonna, kohdistuksella yksi asumisen tutkimuksen hanke. Yleisesti ottaen hausta on tarkoitus jakaa neljä täyttä rahoitusta. Kahtena viime vuonna rahoituksia on kuitenkin jaettu niin, että rahoitettavia hankkeita on ollut viisi per vuosi.

Linkit: Viime vuoden hakuilmoitus (ml. rahoitusehdot) täällä: <http://www.turku.fi/turku-tieto/kaupunkitutkimus/turun-kaupunkitutkimusohjelman-tutkimushaku-2019> (myös ruotsiksi ja englanniksi)

Ehdotus: Turun kaupunkitutkimusohjelma julistaa haettavaksi rahoituksen tutkimusohjelmaa 2019-2023 toteuttaviin tutkimushankkeisiin, ilman tarkempaa temaattista rajausta, pois lukien että yhden rahoitettavista hankkeista tulee kohdistua asumistutkimukseen. Haus-ta odotetaan rahoitettavan neljä tutkimushanketta, á 150.000€. Haun rahoittavat Turun

kaupunki (250.000€), TY (120.000€), ÅA (80.000€) ja YH-säätiö (150.000€). Hakea voivat poikkitieteelliset tutkimusryhmät, joita johtaa ja mahdollisen konsortion osana on tutkijoita Turun yliopistosta tai Åbo Akademiä. Konsortioihin voi kuulua tutkijoita myös muista yliopistoista tai tutkimuslaitoksista. TY:n tai ÅA:n osuus kustakin hankkeesta on kuitenkin oltava vähintään 50%. Viime vuoden hakutekstiä muokataan niin, että korostetaan poikkitieteellisyden vaatimusta.

Mikäli ohjausryhmä preferoi ehdotuksen sijaan hakua täsmennetyillä teemoilla, määritellään ne tai sovitaan askelmerkit niiden valmistelemiseksi (puhelukierros nimettyjen henkilöiden kanssa tms.) ja vahvistamiseksi (ohjausryhmä sähköpostitse).

Haku järjestetään aiempien vuosien tapaan kaksivaiheisena. Jatkoon päässeille esitetään raadin täsmennyspyynnöt. Raadin ehdotusta toiselle kierrokselle valittavista hankkeista käsitellään seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa *noin marraskuun puolivälissä*. (sovitaan kokouksen kohdassa 7.3.).

Tutkimusjohtaja rekrytoi arviointiraadin jäsenet Turun kaupungilta ja yliopistoista. Myös YH-säätiön edustaja kutsutaan raadiin. Arviointi koskee hankkeen tieteellisiä ja sovellettavuuden meriittejä aiempien vuosien tapaan.

Päätös: Päätettiin, että haku toteutetaan esityksen mukaisesti, pois lukien että rehtorit ja kaupunginjohtaja käyvät erikseen keskustelun, jossa he päättävät ohjelman rahoitusvastuun. Tämä pyritään toteuttamaan viikon 39 aikana. Tutkimusjohtaja huomioi poikkitieteellisyteen kannustamisen ja kv-partnereiden sallimisen hakujulistuksessa (tekstin muokkauksessa).

Täydennys: *Minna Arve, Jukka Kola ja Moira von Wright päättivät, että rahoitusvastuujako kaupungin ja yliopistojen välillä pysyy aiempien vuosien mukaisena: Turun kaupunki 250.000€, TY 100.000€ ja ÅA 100.000€.*

7. MUUT ASIAT

7.1. Kaupunkitutkimusohjelma järjestää Länsi-Suomen yleishyödyllisen asuntosäätiön kanssa Asumistutkimuksen iltapäivän 6.11. klo 13-16.30 ulkoilmatilaisuutena koronasta johdun. Tilaisuudessa esitellään asuntosäätiön rahoittamia kaupunkitutkimuksen, käytännössä asumisen tutkimuksen, hankkeita.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi. Tilaisuus järjestetään todennäköisesti Luostarin välikadulla.

Täydennys: *Koronatilanteen pahentuessa tilaisuus päätettiin kuitenkin siirtää puoli vuotta eteenpäin. Uusi ajankohta on keskiviikko 26.5.2021, klo 13-17. Paikka täsmennyä myöhemmin. Tilaisuus järjestetään ulkotiloissa.*

7.2. Turun yliopisto ja Åbo Akademi ovat ilmoittaneet halukkuutensa irtautua EUUniverCities-verkostosta, johon ne ja Turun kaupunki liittyivät 2019. Turun yliopiston päätöksen takana on EU-rahoituksen saanut allianssi nimeltä "European Campus of City-Universities" (EC2U), jota koordinoidaan Ranskasta, Poitiersin yliopistosta. Muut allianssissa mukana olevat yliopistot ovat Coimbra (Portugali), Salamanca (Espanja), Iasi (Romania), Pavia (Italia) ja Jena (Saksa). <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/uutinen/turun-yliopisto-sai-eurooppa-yliopiston-statuksen-yhdessa-kansainvalisen> Korkeakouluverkostojen yleisenä tavoitteena on tuoda esiin yhteisiä eurooppalaisia arvoja ja vahvistaa Eurooppalaista

koulutusta, tutkimusta ja kansalaisyhteiskuntaa, sekä yhtenäistä Eurooppaa. EC2U-allianssissa keskitytään erityisesti edistämään yhteistyötä yliopistojen ja kaupunkien välillä, fokuksena kaupunki-yliopistokampus -yhteistyö ja käytänteiden jakaminen yliopistokaupungista toiseen. EUniverCities-verkosto koetaan päällekkäisenä tämän yhteistyön kanssa. Åbo Akademi taas haluaa keskittyä muihin verkostoihin.

Ehdotus: Pyydetään TY:n vararehtori Piia Björn esittelemään EC2U-hanketta seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen ja todetaan samalla muodollisesti luopuminen EUniverCities-verkostosta.

Päätös: Päätettiin, että luovutaan EUniverCities-verkoston jäsenyydestä. Turun yliopiston vararehtori Piia Björn kutsutaan esittelemään EC2U-hanketta seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen.

Täydennys: Kokouksen 2/2020 ajankohta ei sopinut Björnille, joten EC2U-hankkeen esittely siirtyi kokoukseen 1/2021.

7.3. Seuraava kokous noin marraskuun puolivälissä tutkimushaun ajoituksen vuoksi.

Ehdotus: Ohjausryhmä päättää ajankohdan saman tien.

Päätös: Tutkimusjohtaja selvittää kaupunginjohtajan ja rehtoreiden sihteereiden kanssa seuraavan kokouksen ajankohdan ja kutsuu jäsenet kokoukseen.

Täydennys: Kokous pidetään 19.11. klo 9-10.